

PAROCHIE VAN DE H. MARTINUS te Groningen

(Oud-Katholieke parochie voor Groningen, Friesland, Drenthe en de Noordoostpolder)

Parochiebrief 28-1-2023 No. 2023.2. (73)

Inhoud:

1. Van de pastoor
2. Maria Lichtmis
3. Psalm 139: goede voornemens
4. Actie Kerkbalans 2023 is van start!
5. Diocesane livestreamvieringen
6. Hoe wij vieren
7. Thuiscollecte
8. Veilige kerk
9. Agenda vieringen
10. Contact

1. Van de pastoor

Onze eerstvolgende viering is *zondag 29 januari*. Dan vieren we het hoogfeest van de *Opdracht van de Heer in de tempel*, bij veel mensen beter bekend als Maria Lichtmis. Voorafgaande aan de viering zullen in de parochiezaal kaarsen worden gewijd en zullen we in een *kaarsenprocessie* naar de kerk gaan, vandaar de naam "Lichtmis". Deze processie staat symbool voor de intrede van Christus in de tempel van Jeruzalem, als het "Licht dat voor alle volkeren straalt". Omdat de teksten die bij de zegening en na de processie worden gesproken voor een aantal van ons onbekend zijn, treft u ze samen met de Bijbelse achtergrond van dit feest en de beschrijving van de rituele handelingen verderop in dit parochieblad.

In deze viering zal *Berthe de Vries-Sanders* tot onze kerk *toetreden*. Berthe komt al vele jaren samen met haar man Jan in onze vieringen en neemt ze deel aan onze parochieactiviteiten. Tot dusverre deed ze dat als gastlid, maar in de afgelopen periode rijpte bij haar de beslissing om ook officieel lid te worden van de kerk waar ze zich in liturgie en gemeenschap thuis voelt.

Het nieuwe jaar *2023* is al weer bijna een maand oud. Velen van ons – in ieder geval ikzelf – hebben bij het begin van het nieuwe jaar zich, je zou haast zeggen traditiegetrouw, een aantal goede voornemens voor 2023 gemaakt. Na een maand zijn ze – in ieder geval bij mijzelf – voor het grootste gedeelte weer geruisloos op de achtergrond geraakt. Ik las deze week een artikel waarin aan de hand van psalm 139

wordt stil gestaan bij wat we misschien meer, minder of anders zouden willen doen en hoe je dat zou kunnen doen. Hieronder treft u het aan.

Als u zondag in de kerk komt zult u ongetwijfeld opmerken dat aan de wand achter het altaar de *vochtdoorslag* en het loslaten van het stucwerk ernstiger zijn geworden. Zoals al eerder gemeld kunnen/willen we daar pas iets aan doen als de oorsprong van alle ellende dat door het verwaarloosde buurpand wordt veroorzaakt, wordt aangepakt. Het door de verzekering ingeschakelde advocatenbureau dat de schade op de eigenaars van dat pand moet verhalen en ze verplichten de oorzaak van al dit kwaad weg te nemen, is inmiddels aan de slag. We houden u op de hoogte.

Alle goeds gewenst en een hartelijke groet,

Wietse van der Velde, pastoor

2. Opdracht van de Heer in de Tempel

Een licht dat voor alle volken straalt en tot heerlijkheid van uw volk Israël.

Wat is de Bijbelse betekenis van Lichtmis?

Op 2 februari vieren we het feest van de *Opdracht van de Heer in de tempel*. In onze kerk wordt dat gevierd op de zondag die daar het dichtst bij ligt, maar dan altijd zo dat die zondag binnen veertig dagen na Kerstmis valt. Dit feest valt namelijk precies veertig dagen na Kerstmis. Hiermee wordt de Kersttijd afgesloten en daarom willen we die grens van veertig dagen niet overschrijden.

Onder meer in Polen wordt Kerstmis gevierd tot Lichtmis. Kerstbomen worden daar niet, zoals in de meeste andere landen, na 6 januari opgeruimd, maar pas op 2 februari. In Duitsland blijven de kersstallen ook tot 2 februari in de kerken staan, een gebruik dat ik thuis ook aanhoud.

In het evangelie van die feestdag staat centraal dat zoals elk joods jongetje ook Jezus werd toegewijd aan God.

In het oude Israël mochten vrouwen een tijdje na hun zwangerschap niet deelnemen aan het openbare leven. Volgens de joodse wet (Leviticus 12) moest de moeder zich laten reinigen in de tempel en werd het kind opgedragen aan God. Om zich te zuiveren, konden de jonge ouders een duif en een ram offeren. Voor armen volstonden twee duiven. Bij de geboorte van een meisje was dat na tachtig dagen. Beviel de moeder van een jongen, dan gebeurde de reiniging na veertig dagen. Zo dus ook na de geboorte van Jezus.

Simeon en Hanna wachten Jezus op in de tempel. De evangelist Lucas schetst hen als vertegenwoordigers van het Oude Verbond die hun vertrouwen in God bewaard hebben.

Simeon had van de Heilige Geest de belofte ontvangen dat hij niet zou sterven voordat hij de Messias had gezien. Nu neemt hij het kind Jezus in zijn armen en jubelt van vreugde:

*Nu laat Gij, Heer, uw dienstknecht,
naar uw woord in vrede heengaan,
mijn ogen mochten uw heil aanschouwen
dat gij bereid heb voor alle volken:
een licht tot verlichting der heidenen,
tot heerlijkheid van uw volk Israël.*

(Lc 2,29-32)

vertaling zoals we die in de oud-katholieke liturgie zingen.

Guido Da Siena - Opdracht van de Heer in de tempel

Wat is de betekenis van Lichtmis voor ons vandaag?

De oude benaming van het feest op 2 februari verwijst naar Maria: *Maria-Lichtmis*. Toch gaat Lichtmis in de eerste plaats over Jezus. Wat over Maria verteld wordt, staat altijd en overal in functie van Jezus. Zij verwijst steeds naar haar Zoon.

Op Lichtmis draagt Maria Jezus letterlijk de wereld in. Jezus verschijnt nu voor de eerste maal onder het volk.

De kerk gedenkt na de openbaring van de Heer aan de wijzen, na zijn doop in de Jordaan waar Hij door God als zijn Zoon wordt geopenbaard en na de bruiloft in Kana waarin

Jezus zijn heerlijkheid openbaarde (feesten die wij de afgelopen drie zondagen vierden) op deze dag dus een nieuwe openbaring.

Ook wij worden uitgenodigd om Jezus te laten zien aan de buitenwereld.

Voor christenen staat de kaarsjesprocessie die voorafgaande aan de eucharistieviering op deze feestdag wordt gehouden, symbool voor de intrede van Christus in onze wereld en in ons leven. Hij is het Licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen, zoals de oude Simeon zingt (Lucas 2,22-40). Dat lied nemen we dan ook tijdens de processie in de mond.

Hieronder volgen een tweetal gebedsteksten die we aanstaande zondag bij de kaarsenzegening en kaarsenprocessie zullen gebruiken:

Zegening van de kaarsen

Onze hulp is ✠ in de Naam van de Heer,
die hemel en aarde gemaakt heeft.

Laat ons bidden.

Almachtige, eeuwige God,
Vader van onze Heer Jezus Christus,
uw Zoon is mens geworden
en is door zijn ouders in uw tempel opgedragen
en ontmoette daar de rechtvaardige Simeon.
Moge het U behaaglijk zijn,
dat wij deze lichten ✠ zegenen,
opdat zij branden tot uw eer
en ons herinneren dat uw Zoon het waarachtige Licht is,
dat alle mensen verlicht,
komende in deze wereld.
Geef ons de genade
om, naar uw woord,
ons licht te laten schijnen voor de mensen
en door geloof en goede werken U te verheerlijken,
Vader van de hemellichten.
Vervul ons met uw liefde,
opdat de opdracht van onszelf
U welgevallig zal zijn
en wij, in vrede van hier gegaan,
ook in de tempel van uw eeuwige heerlijkheid
mogen worden opgedragen.
Door onze Heer Jezus Christus, uw Zoon,
die met U in de eenheid van de heilige Geest
leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

Zo kan de kaarsenwijding ook. In deze Zuid-Afrikaanse parochie is het duidelijk dat op het zuidelijk halfrond Maria Lichtmis niet in de winter valt.

Nadat de priester de kaarsen driemaal met wijwater besprenkeld en eveneens driemaal bewierookt heeft, ontvangen de gemeenteleden ieder een kaars van de priester, die deze heeft ontstoken aan een reeds brandende kaars.

Bij de uitreiking zegt de priester tot ieder afzonderlijk:

Vrede zij u.

Daarna trekken we onder het zingen van de lofzang van Simeon met antifoon naar de kerk.

*Kaarsenprocessie op Maria Lichtmis in 1880
in de oud-katholieke parochiekerk van Den Haag; schilderij van Isaac Israëls,
Catharijneconvent, Utrecht.*

Bij de altaarruimte aangekomen zegt de priester tot slot:

Laat ons bidden.

Wij bidden U, barmhartige God,
verhoor uw kinderen
en laat het gevoel van hun hart
in overeenstemming zijn met hun daden.
Geef ons de kracht om ons leven aan U te wijden,
zoals wij deze lichten zien verbranden tot uw eer,
en laat ons in al wat wij denken en doen
uw heilige wil volbrengen.
Door Christus, onze Heer.
Amen.

3. Psalm 139: GOEDE VOORNEMENS

Goede voornemens – wie maakt ze niet, en wie weet niet stiekem ergens in haar achterhoofd dat ze meestal gedoemd zijn te mislukken?

Toch is het helemaal niet verkeerd om soms, bijvoorbeeld aan het begin van het jaar, stil te staan bij hoe we in het leven staan en wat we misschien meer, minder of anders zouden willen doen. De dichter van Psalm 139 doet voor hoe dat kan.

Psalm 139 is vooral bekend voor zijn prachtige beginverzen, die hem tot een van de meest geliefde Bijbelteksten hebben gemaakt. 'Heer, U doorgrondt en kent mij ...', 'Wonderlijk, zoals u mij kent ...', 'Ik loof U om het ontzaglijke wonder van mijn bestaan ...'. Je komt ze tegen op geboortekaartjes en op tegeltjes, en ze zijn talloze keren op muziek gezet. Veel mensen vinden het een troostende gedachte dat God hen altijd omringt, waar ze ook zijn en wat ze ook doen, en dat Hij vanaf het begin bij hun leven betrokken is.

Een confronterende psalm

Maar Psalm 139 heeft ook een andere, minder toegankelijke kant, en dat is nou juist de kant die interessant is als we nadenken over goede voornemens. Vers 19-22 luidt in de Bijbel in Gewone Taal als volgt:

*Bescherm mij tegen slechte mensen, God,
laat ze voorgoed verdwijnen.*

Moordenaars zijn het!

*Ze spreken kwaad over u,
ze vertellen leugens over u.*

Het zijn uw vijanden.

Met hen wil ik niet omgaan, Heer.

*Zij kunnen mijn vrienden niet zijn,
want ze verzetten zich tegen u.*

Ik wil ze nooit meer zien.

Uw vijanden zijn ook mijn vijanden.

De NBV21 is zelfs nog confronterender: 'God, breng toch de goddelozen om ...'. Is dat nou hoe we het nieuwe jaar moeten willen beginnen? Kunnen we het niet beter houden op meer sporten, minder social media, of meer Bijbellezen? En wat doen deze verzen eigenlijk in een psalm die eerst zo warm spreekt over God die ons vasthoudt, waar we ook zijn?

Kwaad veroordelen

Hoe raar het misschien ook lijkt: vers 19-22 zijn voor de dichter de logische consequentie van wat hij in de eerste verzen heeft beleden. In vers 1-6 spreekt de bidder uit dat hij zich ervan bewust is dat God altijd bij hem is en alles van hem weet. In vers 7-12 denkt hij erover na te vluchten, misschien omdat niet alles in zijn leven het licht verdraagt. De verzen 13-18 laten zien dat een vlucht niet alleen onmogelijk, maar ook onnodig is: de God die hem liefdevol gemaakt heeft, zal hem niet veroordelen. Vanuit die ervaring van verwondering en geborgenheid neemt de bidder in vers 19-22 radicaal afstand van iedereen die tegen God in opstand komt. Zijn 'goede voornemen' is om het kwaad te veroordelen, zonder mitsen of maren, en om er ver uit de buurt te blijven. Het uiteindelijke oordeel en de gevolgen daarvan laat hij trouwens wel aan God over: de taak van de dichter (en van ons?) is het om te kiezen waardoor en door wie we ons laten beïnvloeden. Gods taak is het om daadwerkelijk af te rekenen met praktijken die tegenovergesteld zijn aan zijn bedoeling voor de wereld.

Niets voor God achterhouden

En er zit nog een 'goed voornemen' in de psalm. In vers 7-12 wilde de dichter nog vluchten voor Gods toetsende blik. Maar in de laatste twee verzen nodigt hij die blik zelf uit: God mag alles van hem weten, en in plaats van te vluchten, zal de dichter volgen waarheen Hij leidt:

*God, ik wil dat u alles van mij weet,
ik wil dat u weet wie ik ben.*

*Kijk in mijn hart,
onderzoek al mijn gedachten.*

*Kijk of ik leef zoals u dat wilt,
en leid me op de weg die u wijst.*

Vers 23-24, BGT

Goede voornemens kunnen overweldigend zijn, helemaal als ze zo'n radicale keuze veronderstellen als in vers 19-22. Maar wat als we beginnen bij die laatste paar verzen? Als we iedere dag opnieuw ervoor kiezen om niets voor God achter te houden, en om ons ervoor open te stellen op zoek te gaan naar zijn weg? Dan zou het wel eens een jaar kunnen worden waarin we evenveel (of weinig) eten en sporten als hiervoor, maar waarin we onze grenzen op een heel ander gebied verleggen. En het begin van de psalm belooft ons dat we dat nooit alleen hoeven te doen.

Anne-Mareike Schol-Wetter

Bron: Nieuwsbrief Nederlands Bijbelgenootschap, 6-1-2023

4. Actie Kerkbalans 2023 is van start!

Vandaag 14 januari is de jaarlijkse Actie Kerkbalans weer van start gegaan. Op verschillende plekken is die letterlijk ingeluid door kerkklokken. Door het hele land vragen plaatselijke parochies en gemeenten – ook de oud-katholieke - hun leden om een financiële bijdrage over te maken. Deze week valt ook bij u de brief op de mat of beter in de mailbox.

Na lastige jaren staan de deuren van de kerk nu gelukkig weer wagenwijd open. Daar zijn we dankbaar voor! Het is ook het moment dat we als parochie weer op volle kracht vooruit willen en kunnen. We willen een plek zijn en blijven waar leden rust en verdieping vinden en God ontmoeten. Waar we naar elkaar omzien en voor elkaar zorgen. Waar we klaarstaan voor mensen in de samenleving die onze steun nodig hebben. Uw bijdrage is onmisbaar om dit samen kerk-zijn ook in 2023 vorm en inhoud te geven.

Naast doneren, kunt u de Actie ook ondersteunen door er aandacht voor te vragen in uw eigen omgeving.

Kerkebalans

2023

De kerk kan alleen bestaan dankzij de financiële steun van haar leden. Doe daarom mee aan de Actie Kerkebalans en vul het toezeggingsformulier ruimhartig in.

Doet u dit jaar (ook weer) mee?

Alvast veel dank voor uw bijdrage! Door vandaag te geven, kan de kerk blijven doen waar ze al eeuwenlang voor staat. **Op naar de kerk van morgen.**

Het kerkbestuur

5. Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een *livestreamuitzending* om 10.00 uur vanuit de *kathedrale kerk te Utrecht* verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken.

6. Hoe wij vieren

In juni 2022 zijn alle coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen. Dit betekent voor onze manier van vieren het volgende.

1. De 1,5 meter afstand komt te vervallen.

2. Een vaste zitplaats is niet meer nodig.

N.B. Door het flexibele karakter van de zitplaatsen in de kerk, is het voor iedereen die dat wenst mogelijk om de anderhalve meter afstand te bewaren.

3. Een mondkapje hoeft niet meer gedragen te worden.

4. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging “vrede” wensen.

5. De heilige communie wordt onder twee gedaanten uitgereikt.

Hygiëne blijft ook hier een rol van betekenis spelen. Het drinken uit de kelk wordt echter in onze parochie nog niet gedaan. De kelk wordt door een assistent vastgehouden. U kunt dan de hostie in de wijn dopen.

Het blijft de persoonlijke keuze van iedere communicant om de heilige communie onder één of twee gedaanten te ontvangen.

Wietse van der Velde, pastoor

7. De ‘thuiscollecte’

U kent allemaal dit zinnetje uit de afkondigingen: *“De collecte tijdens het offertorium is bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen”*... Onze vieringen zijn gelukkig hervat, maar nog niet iedereen durft het aan naar de kerk te komen of men is om andere redenen verhinderd de viering bij te wonen. En toch gaan de kosten gewoon door. Het Bisschoppelijk Bureau herinnerde ons, juist vanwege die doorgaande kosten, de inkomsten uit de thuiscollecten daarom niet te vergeten. Terecht natuurlijk. Verschillende parochies hebben verschillende oplossingen. Wij stellen voor om het simpel te houden. En dat is dat u gewoon af en toe een bedrag overmaakt op de bekende bankrekening van de kerk.

Rekeningnummer van de parochie is:

NL12INGB0003941884 t.n.v. Oud-Katholieke parochie v.d. H. Martinus te Groningen,
onder vermelding van ‘thuiscollecte’.

Dan weet Christa wat de bestemming is. (Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

8. Veilige kerk

De OKKN hanteert een actief beleid om een veilige kerk te waarborgen. Alle informatie hierover is te vinden op de website: <https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/>

9. Agenda vieringen

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2: vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 11.00 uur.

Voor de vieringen met *Kerst, de Goede Week en Pasen* en eventuele andere bijzondere vieringen: zie de agenda in de parochiebrieven voorafgaande aan die dagen.

Vieringen Grace Church (van de Anglicaanse gemeenschap):

iedere 2^e en 4^e zondag van de maand om 10.30 uur in onze kerk.

Eucharistievieringen Friesland, Caeciliakerk, Tsjerkepaed 26, 9081 AT Lekkum.
Iedere eerste zaterdag van de maand om 19.00 uur

10. Contact

Oud-Katholieke parochie van St. Martinus te Groningen

deservitor (waarnemend *pastoor*):

can. drs. Wietse van der Velde,

Jan R. Stuustraat F8,

9663 SE Nieuwe Pekela

tel. 0597 221080/06 481 99 493

secretaris

mevr. Renée Lokman

mail: secretaris@groningen.okkn.nl

contactpersoon Friesland:

dhr. Pieter van Hes

mail: ptvhes@xs4all.nl

